

ДОБРИХ СПРАВ МАЙСТЕР

Народження людини – радісна подія, тому існує добра традиція відзначати цей день у колі близьких. Але ще більше захоплення й поваги викликає людина, яка сама себе зробила. До таких відноситься декан історичного факультету Петро Васильович Добров – багатогранно обдарована особистість, в якій вдало поєднуються талант науковця та адміністратора. У різних ситуаціях він доводив свою самодостатність – Історика, Людини, Громадянина. За його плечима – непростий життєвий і трудовий шлях.

Петро Добров був сьомою дитиною в родині шахтаря. Дитинство припало на нелегкий повоєнний час, тому працювати почав дуже рано – з п'ятнадцяти років на сільськогосподарських роботах у радгоспі ім.Челюскінцев Шахтарського району Донецької області. Суворий шахтарський труд – для багатьох це штамп з політичної пропаганди чергових рятівників трудового народу. Для Петра Васильовича – юність та молодість, віддані шахті. Саме там природна доброта, закарбована у родовому прізвищі доповнилася загартованою волею та цілеспрямованістю. Потім – історико-філологічний факультет Шахтинського державного педагогічного інституту Ростовської області, армія, закінчення історичного факультету вже Донецького державного університету, аспірантура. Допитливість, цілеспрямованість, завзяття і наївний ентузіазм, який був так притаманний поколінню 1960-х-1970-х, були помічені. Діяльність лектора Донецького міського Компартії України поєднувалася з роботою старшого викладача вечірнього університету марксизму-ленінізму при міському партії. Накопичувався неоціненний досвід роботи з людьми, формувалося інтуїтивне вміння розбиратися в людях, психологічно точно помічати всі нюанси людських взаємин. Цьому не вчать університети, цьому вчить життя. Особливо якщо воно несе в собі генетичний код, близький до самої матері-землі, що ввібрала в себе пам'ять і досвід поколінь.

Протягом усього життя ми навчаємося; навчаємося бути в професії та в житті; навчаємося переважно у людей, які поруч з нами. Кожна зустріч з Петром Васильовичем збагачує, вчить тонкому розумінню людей, приносить корисні хвилини спілкування. Вихований у комуністичній системі, де особистість нівелювалася, зводилася до слухняного гвинтика державної машини, він зумів подолати інерцію номенклатурної сірості і розкритися як ініціативний, сучасний керівник.

Своїм авторитетом він підтримує рівновагу в колективі. Кожен відчуває його турботу, звертається до нього за порадами з наболілих питань. Намагаючись допомогти кожному, він не боїться «непродуктивно» витратити час і сили, а, навпаки, щедро дарує свої знання і досвід. Однаково ставиться як до керівництва, так і до підлеглих, тому до

кабінету Петра Васильовича кожної миті вільно може увійти будь-хто із співробітників. Завдяки надзвичайній прозорливості, душевній чуйності та життєвій мудрості він розуміє кожного з півслова. Така собі патріархальність може викликати саркастичну посмішку, тим не менш, саме вона формує почуття соціальної захищеності працівника.

Дивує в Петрі Васильовичі завзята одержимість наукою, надзвичайна працездатність, професіоналізм і незгасаюче відчуття нового. Оперативно реагуючи на запити суспільства, він завжди на вістрі історичної науки, розробляє актуальну проблематику, яка вимагає колосальних повсякденних зусиль, вдумливої праці та багаторічного досвіду.

Методика історичних досліджень є стандартною і доступною для вивчення кожному студентові. Однак диплом історичного факультету ще не є запорукою професійності його власника. Історики народжуються в місцях зовні непривабливих, позбавлених елементарних ознак комфорту, серед пожовтілих від часу аркушів паперу, у яких – долі сотень тисяч людей. Лише голий ентузіазм та захоплення історією не спроможні компенсувати щоденних інтелектуальних та емоційних витрат дослідників воєнного періоду, який перенасичений колосальними людськими стражданнями та злочинами проти народу, а з іншого боку і прикладами небаченого героїзму. Той, хто працював в архівах, знає, яким тягарем відкладаються у свідомості документи цього часу. Ті ж, хто, незважаючи на всі «принади» професії історика, залишаються в ній, роблять свій вибір свідомо і не в останню чергу, зважаючи на приклад особистостей, які мають безперечний авторитет у професії та визначають її сучасне обличчя. До них з повною відповідальністю можна віднести Петра Васильовича Доброва.

Історіографам добре відомо, що поняття «наукова школа» має багато визначень, але майже в кожному найважливішим критерієм наукової школи є наявність лідера (недарма у назвах наукових шкіл майже завжди присутнє ім'я її засновника). Сьогодні 49 кандидатів та 19 докторів історичних наук з гордістю можуть сказати: «Я належу до наукової школи П.В. Доброва». І справа тут не лише в їх кількості, йдеться про те, що аспіранти і докторанти П.В. Доброва, багато з яких вже самостійно здійснюють керівництво молодими науковцями, вважають його своїм Учителем. Його багатогранній постаті поряд з великим розумом і величезною ерудицією притаманні щира доброта і скромність, привітність і працездатність, відчуття гуманності та толерантності.

Важко заперечувати його вагомий внесок в українську історіографію – його концепція Великої Вітчизняної війни не лише добре обґрунтована, а й вписана у всесвітню історію. Він виступає генератором новаторських ідей (Міжнародні студентські та викладацькі наукові конференції, зустрічі деканів історичних факультетів класичних університетів, створення Інституту історії Донбасу, робота над багатотомною енциклопедією Донбасу, результативна діяльність спеціалізованої вченої ради по захисту докторських і кандидатських дисертацій).

Слід відзначити надзвичайну повагу самого Петра Васильовича до своїх учителів: О.Д. Колеснікова (м. Москва), М.Ф. Хорошайлова (м. Донецьк), П.Т. Тронька (м. Київ). І це не позерство, а справжня вдячність учня, якому вдалося перейняти у своїх вчителів найкраще. Як і його наставники, П.В. Добров намагається створити найсприятливіші умови для плідної праці своїх співробітників, аспірантів, докторантів і студентів. Добре знаючи творчі можливості та здібності кожного, він ставить відповідні його фаху та науковим уподобанням завдання, при цьому повсякчас контролює їх виконання, терпляче, а в разі необхідності, доволі гучно «підштовхуючи» відстаючих. Добрий гумор П.В. Добров зберіг як невід'ємну рису вдачі, як зброю у боротьбі з самовпевненістю, зазнайством. Своїм прикладом він нагадує – щирість, людяність і порядність – найважливіші і життєві орієнтири.

ІСТОРИЧНІ І ПОЛІТОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ, № 2 (52), 2013 р.

Шановний Петре Васильовичу! Щиро вітаємо Вас із славним ювілеєм! Прийміть від нас найщиріші побажання міцного здоров'я, безмежного людського щастя. Нехай кожен новий день буде щедрим на успіхи та перемоги, багатим на радісні звістки, приємні події, особисті досягнення і благородні справи! Хай і надалі буде плідною Ваша нелегка праця на благо історичного факультету, рідного краю та держави, твердою віра, непоборною сила духу!

**Колектив кафедри історіографії,
джерелознавства, археології та
методики викладання історії**